

Projekt

z dnia 18 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY STRZAŁKOWO**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzałkowo na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 4¹ ust 1, 2,2a,5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn.zm.) art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy a dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2025 poz.1153 z późn. zm.) Rada Gminy Strzałkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzałkowo na lata 2026-2029 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Strzałkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy Strzałkowo
z dnia 30 grudnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY STRZAŁKOWO
NA LATA 2026-2029**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PROGRAMU.....	5
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	6
III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE	8
1. SIĘGANIE PO ALKOHOL I NARKOTYKI ORAZ UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM	8
2. PROBLEMY ALKOHOLIZMU, NARKOMANII I UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM	10
3. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH ORAZ INTEGRACJA SPOŁECZNA OSÓB UZALEŻNIONYCH.....	25
4. ALKOHOL I NARKOTYKI JAKO ŹRÓDŁO PRZEMOCY I KONFLIKTÓW Z PRAWEM	34
5. ANALIZA SWOT	35
IV. CELE I DZIAŁANIA	37
V. ODBIORCY PROGRAMU	43
VI. WDRAŻANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU	43
1. REALIZATORZY I PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU	43
2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	45
3. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	46
4. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU	47
VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	48
SPIS TABEL I WYKRESÓW	49

WPROWADZENIE

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że na świecie ok. 400 mln osób żyje z zaburzeniami związanymi z używaniem alkoholu, natomiast 209 mln osób jest uzależnionych od alkoholu. Z kolei europejskie badania ESPAD opublikowane w 2024 r. pokazują, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej.

Z analizy światowych badań naukowych przeprowadzonej przez Zakład Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie wynika, że najskuteczniejszą strategią pozwalającą na kształtowanie spożycia alkoholu jest kombinacja wykorzystania różnych instrumentów jak: ograniczenie dostępności fizycznej, ekonomicznej, kontrola wieku, powyżej którego można kupić alkohol, kontrola trzeźwości kierowców, ograniczenie reklamy i marketingu oraz narodowe programy profilaktyczne i edukacyjne. Jako szczególnie efektywne spośród wymienionych postrzegane jest ograniczenie punktów sprzedaży, ponieważ dowiedziono, że ich zagęszczenie wiąże się z wielkością spożycia i wskaźnikami dotyczącymi przypadków uszkodzeń ciała, przestępstw z użyciem przemocy i wypadków drogowych, w których obecny jest alkohol.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest dokumentem polityki społecznej i zdrowia publicznego służącym realizacji działań na rzecz poprawy zdrowia, profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i osobistych danej społeczności, wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Program łączy zadania z obszaru problematyki uzależnień, służące realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2026 w zakresie celu operacyjnego Profilaktyka uzależnień, wdrażane na podstawie przepisów różnych aktów prawnych, w szczególności ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obejmują w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Z kolei zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należą:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Program obejmuje profilaktykę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktykę w zakresie uzależnień behawioralnych, uwzględniając współczesną wiedzę na temat nowoczesnych metod pracy w tym obszarze, a także określa zakres podejmowania ewentualnych działań interwencyjnych.

Mimo iż wymienione rodzaje uzależnień mają podobny mechanizm w postaci czynników ryzyka, przebiegu uzależnienia i profilaktyki, możliwości ich diagnozy zasadniczo się różnią. Alkohol jest substancją legalnie dostępną, a poprzez to jego używanie jest wiarygodnie zdiagnozowane w oficjalnych badaniach statystycznych. Używanie narkotyków jako substancji nielegalnej jest niemożliwe do zweryfikowania w oparciu o dane sprzedażowe, a jedynie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów leczniczych, instytucji pomocowych i ogólnych badań naukowych. Z kolei uzależnienia behawioralne są diagnozowane wyłącznie o deklaracje i opinie uczestników badań.

Niniejszy program został przygotowany w Urzędzie Gminy Strzałkowo. Składa się z kilku części.

W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu. Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę problemu uzależnień w gminie, która została przygotowana w oparciu o analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, oraz na podstawie danych pozyskanych od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia działania, wskazując także czas ich wdrożenia oraz mierniki monitoringowe do oceny ich realizacji.

Piąta i szósta część programu zawierają informacje na temat odbiorców programu oraz sposobu jego wdrażania i dokonywania sprawozdawczości, w tym informacje dotyczące realizatorów programu i partnerów w jego realizacji, sposobu

finansowania i przewidywanych efektów realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i oceny przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu mierników monitoringowych.

Ostatnia część programu obejmuje informacje na temat zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dokument stanowi najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane ze spożywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków oraz na uzależnienia behawioralne, z uwzględnieniem środowiskowej specyfiki. Zadania w nim zawarte oraz sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które przewidują realizację zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023-2030 i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2026. Elementem Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Niniejszy Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwoju Gminy Strzałkowo na lata 2022-2032 oraz z Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2022-2026, a na jego realizację mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawa z dnia 18 marca 1985 r. o państwowej inspekcji sanitarnej,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Strzałkowo jest gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie słupeckim. Sąsiaduje z gminą Witkowo z powiatu gnieźnieńskiego, gminą Powidz z powiatu słupeckiego, z gminą miejską i gminą wiejską Słupca, a także z gminami Kołaczkowo i Września z powiatu wrzesińskiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 142,4 km², co stanowi 17% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi 17 sołectw: Babin, Babin-Olędry, Brudzewo, Chwałkowice, Graboszewo, Janowo, Janowo-Olędry, Katarzynowo, Kornaty, Krępkowo, Młodziejewice, Ostrowo Kościelne, Paruszewo, Skarboszewo, Strzałkowo, Szemborowo i Wólka.

Siedzibą gminy jest Strzałkowo położone 4 km od Słupcy, 19 km od Wrześni, niespełna 40 km od Gniezna i Konina, oraz ok. 70 km od stolicy województwa Poznania. Gmina leży bezpośrednio przy najważniejszych, drogowych i kolejowych, szlakach komunikacyjnych – drodze krajowej nr 92, autostradzie A2 i linii kolejowej E20. Pod względem fizycznogeograficznym, obszar gminy położony jest na styku Równiny Wrzesińskiej, Równiny Słupeckiej oraz Obniżenia Strugi.

Na koniec 2024 r. gmina liczyła 9.875 mieszkańców, w tym 4.896 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest spadek liczby dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy stały wzrost liczby osób starszych (odsetek mieszkańców w wieku 65+ wzrósł z 16,3 w 2022 r. do 17,9 w 2024 r.). W latach 2022-2024 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi był wysoki i stale zwiększał się (z 23,2 w 2022 r. do 26,6 w 2024 r.), co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej.

W latach 2022-2024 liczba mieszkań w gminie wzrosła (z 3.329 w 2022 r. do 3.385 w 2024 r.). Z kolei liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy zmniejszała się z roku na rok (z 91 w 2022 r. do 87 w 2024 r.). Wśród mieszkań komunalnych było 12 mieszkań socjalnych.

Rolniczy charakter gminy, wyróżniający się wysoką kulturą rolną, stwarza korzystne warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego i sprzyja funkcjonowaniu firm z sektora rolniczego, będących największymi pracodawcami w gminie. W latach 2022-2024 liczba podmiotów gospodarczych w gminie stale zwiększała się (z 1.054 w 2022 r. do 1.159 w 2024 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie działało w takich branżach, jak: budownictwo (342 podmioty) oraz handel i usługi w zakresie napraw (191).

W latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie stale rosła (z 213 w 2022 r. do 251 w 2024 r.). Zwiększył się również udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym (z 3,5% w 2022 r. do 4,2% w 2024 r.), spadła natomiast liczba osób pracujących w gminie (z 4.318 w 2022 r. do 4.234 w 2024 r.), przy czym wzrosła średnia wieku pracowników (z 41,6 w 2022 r. do 42,1 lat w 2024 r.).

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składają się Zespół Szkolno-Przedszkolny i Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie, a także Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wólce. W Strzałkowie funkcjonuje również żłobek.

Działalność kulturalna w gminie skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Strzałkowie oraz Biblioteki Publicznej Gminy Strzałkowo. Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy z kolei dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna, m.in. stadion gminny, hala sportowa, siłownia zewnętrzna, skate park, boiska sportowe i place zabaw.

Opiekę zdrowotną w gminie zapewnia m.in.: Przychodnia „Grupa Zdrowie” , a specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizują placówki działające w Słupcy.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie. Oprócz niego na jej terenie działają: w Strzałkowie - Dom Pomocy Społecznej, Mieszkanie Chronione, Świetlica Środowiskowa i Zespół Placówek Wspierania Rodziny „Szansa”, a w Babinie – Warsztat Terapii Zajęciowej. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwa Komenda Powiatowa Policji w Słupcy i funkcjonujący w jej strukturach Posterunek Policji w Strzałkowie.

Sektor ekonomii społecznej i solidarnej działający w gminie obejmuje kilkadziesiąt podmiotów. Są to m.in. organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju lokalnego, a także w obszarach kultury, sztuki i tradycji, sportu, turystyki i rekreacji, pomocy społecznej, usług socjalnych i ochrony zdrowia oraz ratownictwa i bezpieczeństwa.

III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE

1. SIĘGANIE PO ALKOHOL I NARKOTYKI ORAZ UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Problemy sięgania po alkohol, środki odurzające i psychotropowe oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym zostały podjęte w ramach badań ankietowych, przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania ww. zjawisk, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych w tym zakresie, form pomocy świadczonych uczniom sięgającym po używki i zmagającym się z uzależnieniami behawioralnymi oraz ich rodzicom, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania tym problemom.

Do analizy przedłożono 2 ankiety z następujących placówek: Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Powstańców Wielkopolskich w Strzałkowie (683 uczniów) i Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wólce (133 uczniów).

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem sięgania po alkohol, środki odurzające i psychoaktywne oraz występowania uzależnień behawioralnych

Szkoły zadeklarowały rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem sięgania po alkohol, środki odurzające i psychoaktywne oraz występowania uzależnień behawioralnych. Dotychczas realizowane badania miały głównie charakter ankietowy, prowadzono je także w formie rozmów z uczniami i rodzicami.

W ankietowanym środowisku szkolnym ujawniono niewielkie zainteresowanie alkoholem oraz tendencje do jego spadku. W odniesieniu do uzależnień od środków odurzających i psychoaktywnych ZSP w Strzałkowie informuje o niewielkim zainteresowaniu, natomiast ZSP w Wólce o niewystępowaniu takich problemów.

Odnosząc się do uzależnień behawioralnych, w badanych placówkach odnotowano zjawisko uzależnienia uczniów głównie od telefonu oraz gier komputerowych, określając je jako „duży problem”. W ZSP w Strzałkowie wydano zakaz korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły.

Udzielone odpowiedzi nie pozwalają na wywnioskowanie czy ewentualne problemy dotyczą także środowiska rodzinnego uczniów.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Placówki podejmują różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze. Przybierają one formę zajęć i programów profilaktycznych służących edukowaniu uczniów, zwiększaniu ich świadomości, co do szkodliwości i możliwych konsekwencji uzależnień (np. „Spójrz inaczej”).

Formy pomocy dla uczniów sięgających po używki oraz zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi

Szkoły zapewniają pomoc psychologiczną oraz umożliwiają kierowanie zarówno uczniów, jak i ich rodziców do wyspecjalizowanych placówek świadczących wsparcie w związku z uzależnieniami.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

W reakcji na zagrożenie szkoły podejmuje współpracę z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Należą do nich m.in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie, Komenda Powiatowa Policji oraz kuratorzy sądowi Sądu Rejonowego w Słupcy, Centrum Medyczne „Vita” w Strzałkowie, Centrum Profilaktyki Uzależnień „Ekspert” w Krakowie oraz poradnie specjalistyczne.

Proponowane działania w celu skuteczniejszego przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym

Ankietowane placówki wskazały na potrzebę kontynuowania prowadzonych działań profilaktycznych, wzmacniania zasób dzieci i młodzieży, promowania zdrowego stylu życia, tworzenie warunków do różnorodnych aktywności, rozwoju zainteresowań i pasji oraz wzmacniania więzi rodzinnych.

2. PROBLEMY ALKOHOLIZMU, NARKOMANII I UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemów alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w gminie Strzałkowo przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – przedstawicieli organów gminy, pracowników Urzędu Gminy, przedstawicieli jednostek pomocniczych i organizacyjnych gminy, m.in. sołectw, placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także przedstawicieli podmiotów leczniczych, policji i kościoła. Do badania przedłożono w sumie 51 anonimowo wypełnionych ankiet.

Badania te posłużyły m.in. identyfikacji występujących na terenie gminy problemów społecznych, wskazaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poznaniu istotnych z punktu widzenia niniejszego Programu opinii na temat przyczyn występowania problemu uzależnień, tendencji i częstotliwości spożywania alkoholu w gminie, znajomości osób przyjmujących środki odurzające i substancje psychotropowe oraz miejsc ich rozprowadzania, okoliczności i powodów sięgania po alkohol i narkotyki, rodzaju, środków odurzających i substancji psychotropowych obecnych w środowisku lokalnym, a także

prowadzonych w gminie działań (w tym profilaktycznych) służących ograniczeniu spożycia alkoholu i sięgania po narkotyki, oferty pomocy świadczonej osobom dotkniętym problemami uzależnień.

Badania pozwoliły również na poznanie zdania mieszkańców gminy na temat wykroczeń lub przestępstw, jakich dopuszczają się na jej terenie osoby pod wpływem alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych, negatywnych skutków, jakie niosą dla osób i rodzin oraz lokalnej społeczności uzależnienia behawioralne, oraz propozycji działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin w celu niwelowania negatywnych skutków uzależnień behawioralnych.

W opinii ankietowanych problem alkoholizmu jest problemem najczęściej dotykającym mieszkańców gminy (17%). Do istotnych problemów należy również narkomania (7,1%). Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

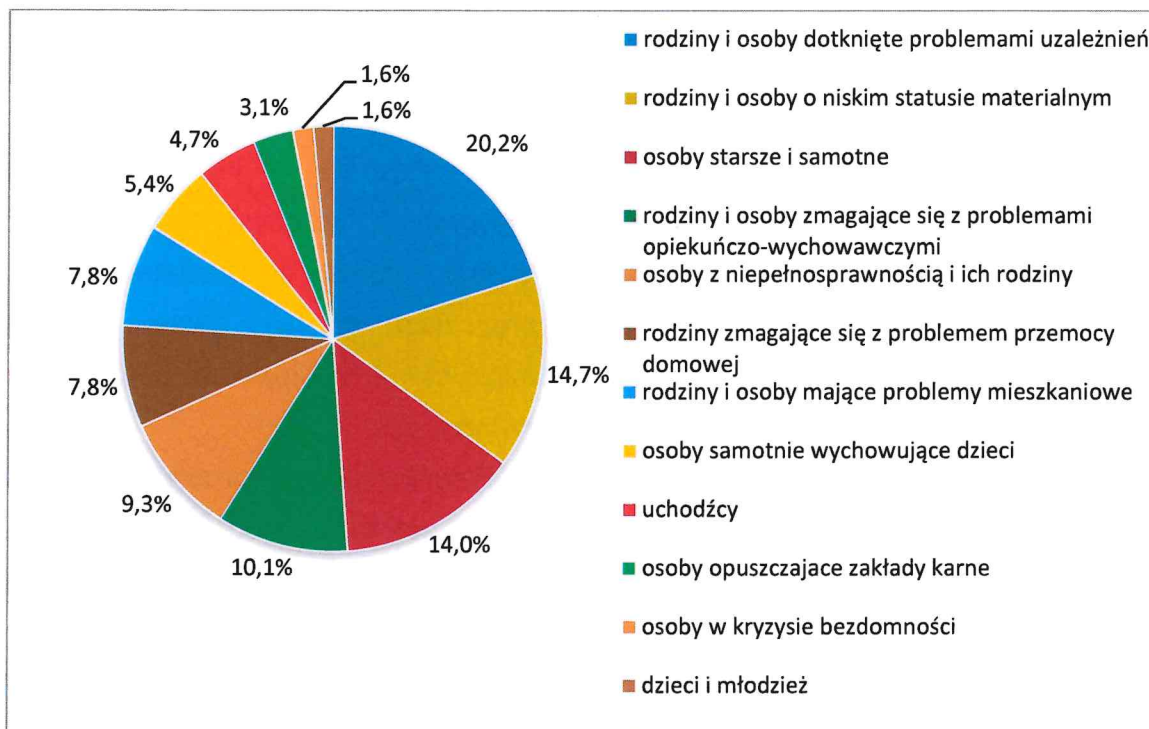
Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Podczas badań ankietowani identyfikowali również grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

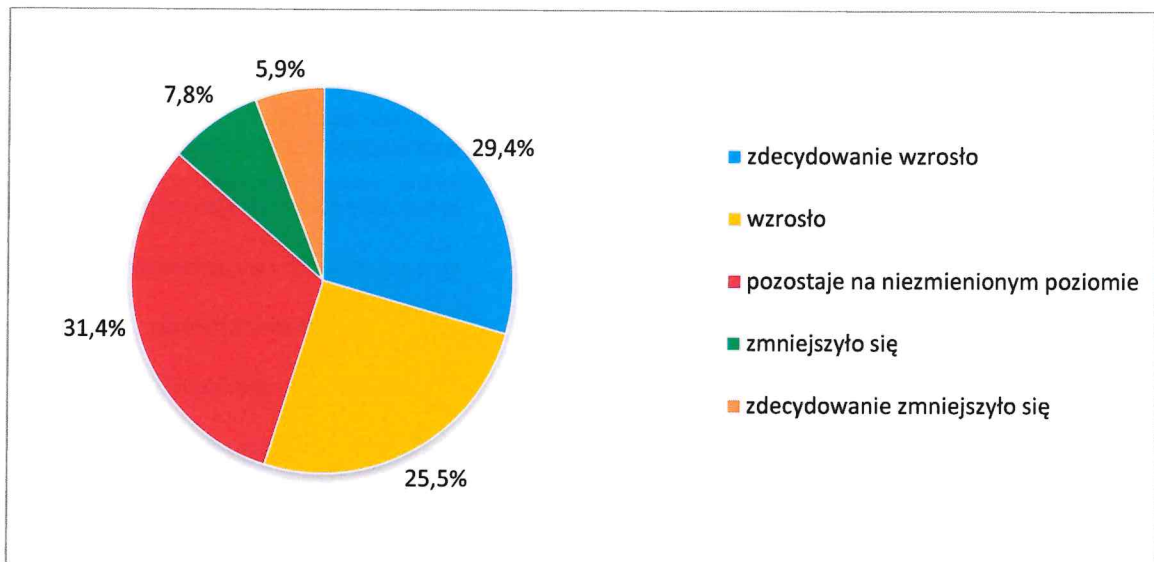

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych, rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień są pierwszą w kolejności grupą najbardziej zagrożoną wykluczeniem społecznym (20,2%).

Na poniższych wykresach przedstawiono opinie respondentów na temat tendencji spożywania alkoholu w gminie w ostatnich latach, częstotliwości sięgania po różne rodzaje trunków przez nich samych, a także okoliczności zetknięcia się z przypadkami spożywania alkoholu przez młodzież. Podjęto również kwestię przyczyn sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy, a także zaprezentowano ocenę prowadzonych w gminie działań służących ograniczeniu spożycia alkoholu oraz oferty pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym.

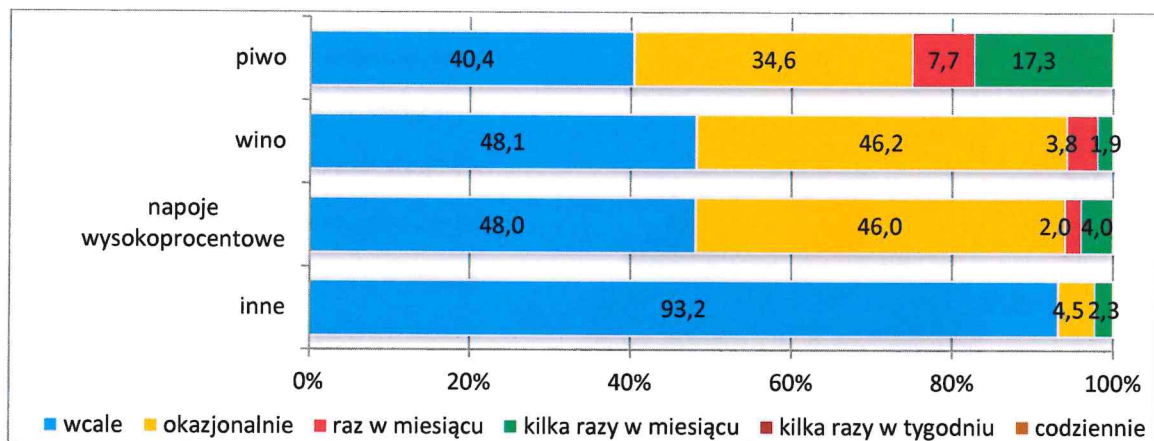
Wykres 3. Jak w Pani/Pana ocenie zmieniło się w ostatnich latach spożycie alkoholu w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii większości ankietowanych (łącznie 54,9%), w ostatnich latach spożycie alkoholu w gminie zdecydowanie wzrosło lub wzrosło. Jednocześnie 31,4% respondentów stwierdziło, że pozostaje ono na niezmiennym poziomie.

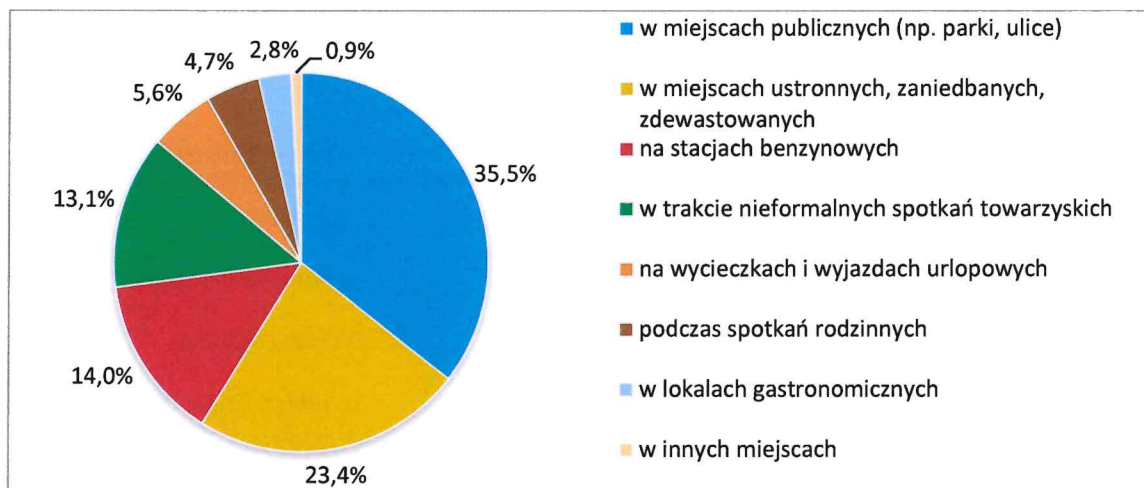
Wykres 4. Jaki i z jaką częstotliwością spożywa Pani/Pan alkohol?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko połowa ankietowanych wcale nie spożywa wina (48,1%) i napojów wysokoprocentowych (48%), a 40,4% – piwa. Jednocześnie 46,2% badanych przyznało, że okazjonalnie sięga po wino, 46% – po napoje wysokoprocentowe, a 34,6% – po piwo.

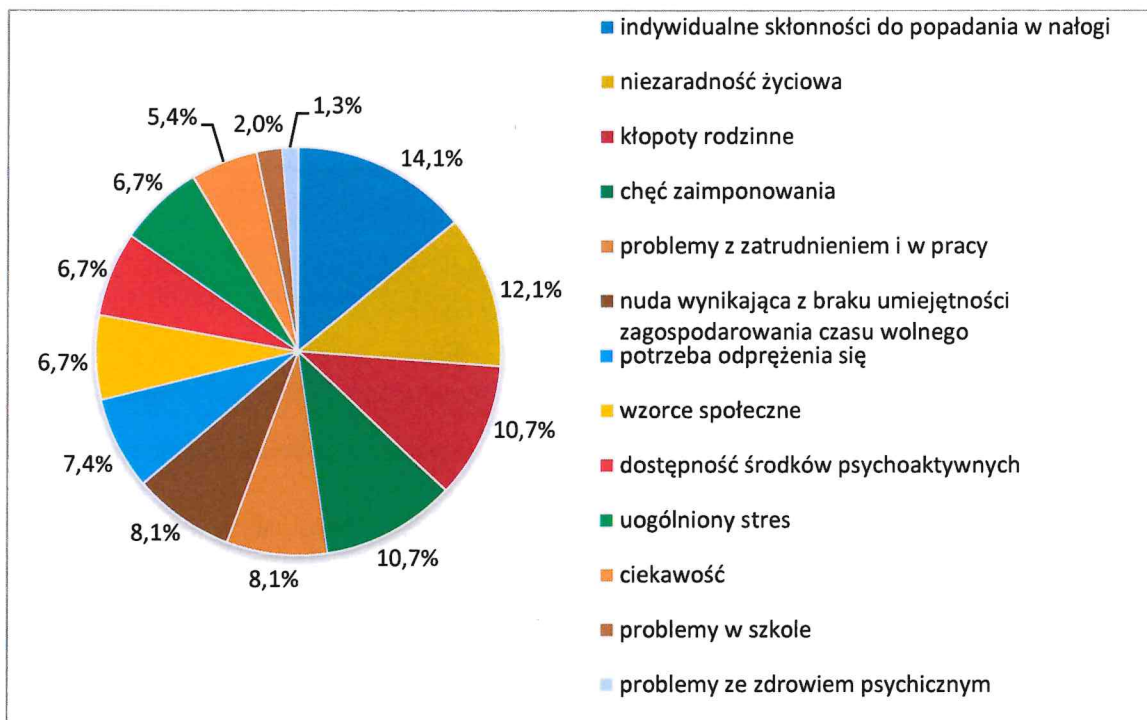
Wykres 5. Okoliczności zetknięcia się z przypadkami spożywania alkoholu przez młodzież

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Dzieląc się wiedzą na temat okoliczności zetknięcia się z przypadkami spożywania alkoholu przez młodzież, badani wskazali, że najczęściej miało to miejsce w miejscach publicznych (np. parki i ulice; 35,5%), w miejscach ustronnych, zaniedbanych i zdewastowanych (23,4%), a także na stacjach benzynowych (14%) i podczas nieformalnych spotkań towarzyskich (13,1%).

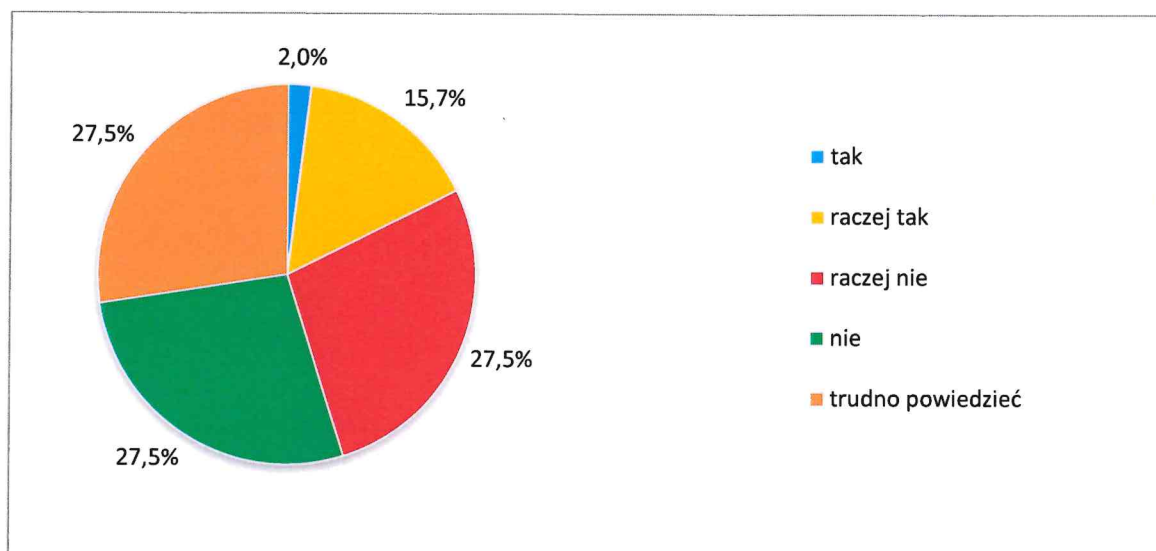
Wykres 6. Najczęstsze przyczyny sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do najczęstszych przyczyn sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy badani zaliczyli: indywidualne skłonności do popadania w nałogi (14,1%), niezaradność życiową (12,1%), kłopoty rodzinne, chęć zaimponowania (po 10,7%), problemy z zatrudnieniem i w pracy, nuda wynikająca z braku umiejętności zagospodarowania czasu wolnego (po 8,1%) oraz potrzeba odprężenia się (7,4%).

Wykres 7. Czy podejmowane w gminie działania w celu ograniczenia spożycia alkoholu oraz oferta pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym są wystarczające?

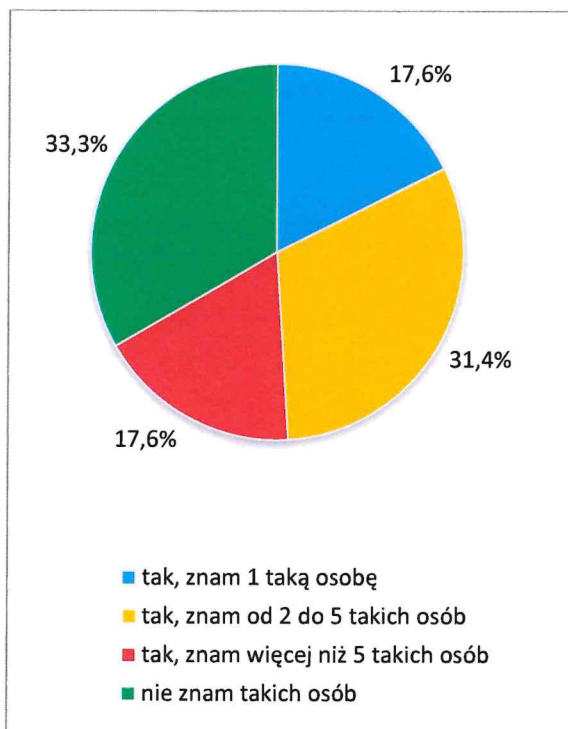

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

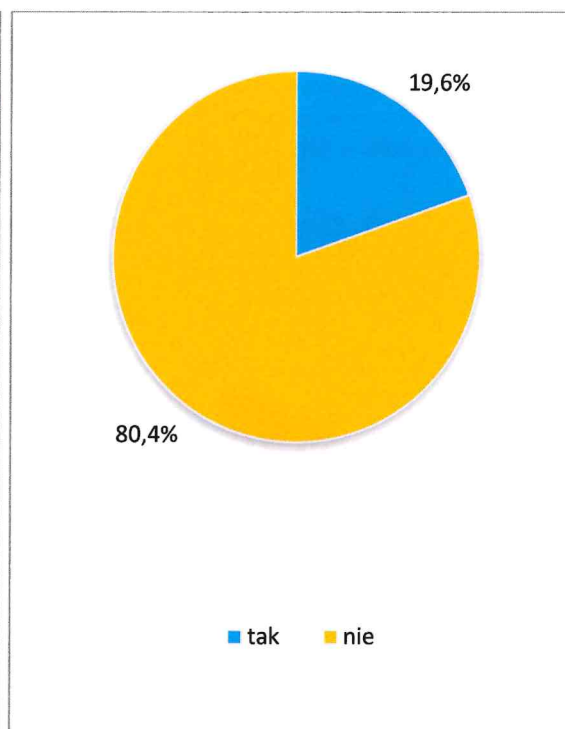
Większość ankietowanych (łącznie 55%) uznała za niewystarczające lub raczej niewystarczające podejmowane w gminie działania w celu ograniczenia spożycia alkoholu oraz ofertę pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym. Jednocześnie w sumie 17,7% badanych było odmiennego zdania.

W dalszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o znajomość w swoim otoczeniu osób przyjmujących środki odurzające i substancje psychotropowe oraz miejsc w gminie, w których są one rozprowadzane. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu osoby przyjmujące środki odurzające i substancje psychotropowe?

Wykres 9. Czy zna Pani/Pan miejsca w gminie, w których rozprawdane są narkotyki/dopalacze?

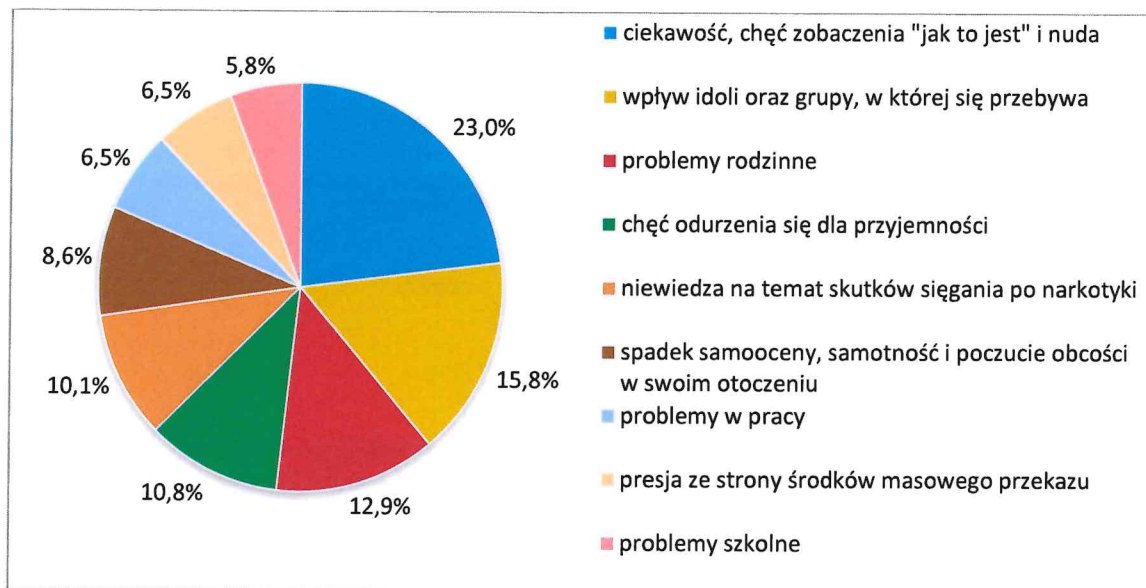
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (33,3%) stwierdziło, że w ich otoczeniu nie ma osób przyjmujących środki odurzające i substancje psychotropowe. Jednocześnie 31,4% respondentów przyznało, że zna od 2 do 5 takich osób, a po 17,6%, że zna więcej niż 5 takich osób oraz że zna 1 taką osobę.

Jeśli chodzi o znajomości miejsc w gminie, w których rozprawdane są narkotyki/dopalacze, dostępne są narkotyki, zdecydowana większość badanych (80,4%) odpowiedziała, że takich miejsc nie zna, jednak 19,6% respondentów było odmiennego zdania, wskazując m.in. stadion piłkarski, okolice byłego sklepu „Lewiatan” przy ul. Górnej, ul. Powstańców Wielkopolskich, ul. Ostrowską, Wólka oraz domy prywatne.

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali przyczyny sięgania po narkotyki. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Najczęstsze przyczyny sięgania po środki odurzające i substancje psychotropowe?

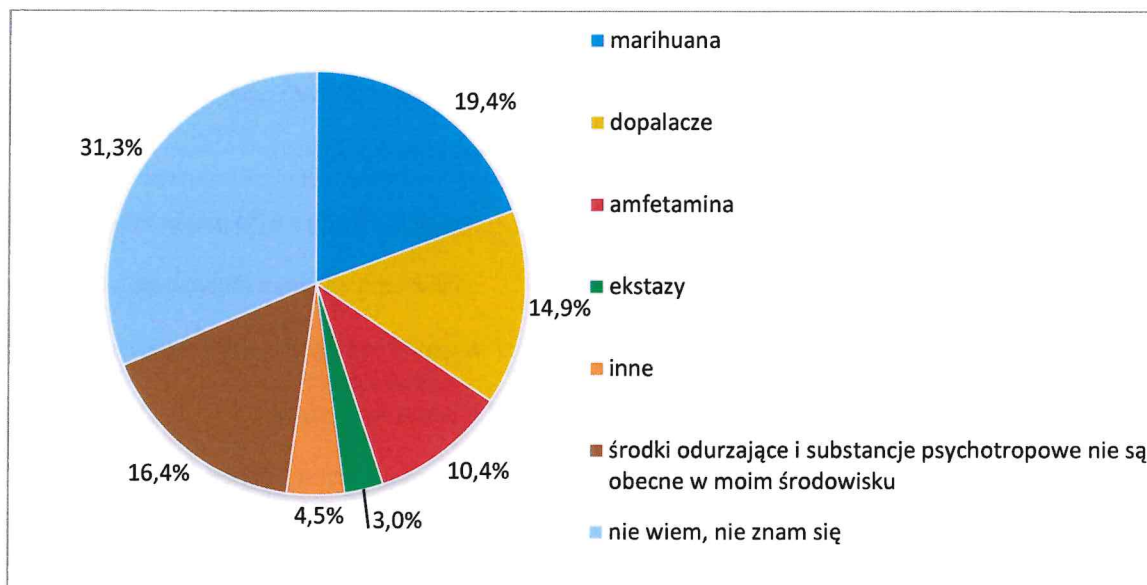

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów najczęstszymi powodami sięgania po narkotyki są ciekawość, chęć zobaczenia „jak to jest” i nuda (23%) oraz wpływ idoli lub grupy, w której się przebywa (15,8%). Wśród innych przyczyn ankietowani wymienili m.in. problemy rodzinne (12,9%), chęć odurzenia się dla przyjemności (10,8%), niewiedza na temat skutków sięgania po narkotyki (10,1%) oraz spadek samooceny, samotność i poczucie obcości w swoim otoczeniu (8,6%).

W dalszej kolejności poproszono ankietowanych o wskazanie środków odurzających i substancji psychotropowych, które są obecne w ich środowisku rodzinnym, sąsiedzkim oraz zawodowym lub szkolnym. Uzyskanie odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Jakie środki odurzające i substancje psychotropowe są obecne w Pani/Pana środowisku (rodzinnym, sąsiedzkim, zawodowym/szkolnym)?

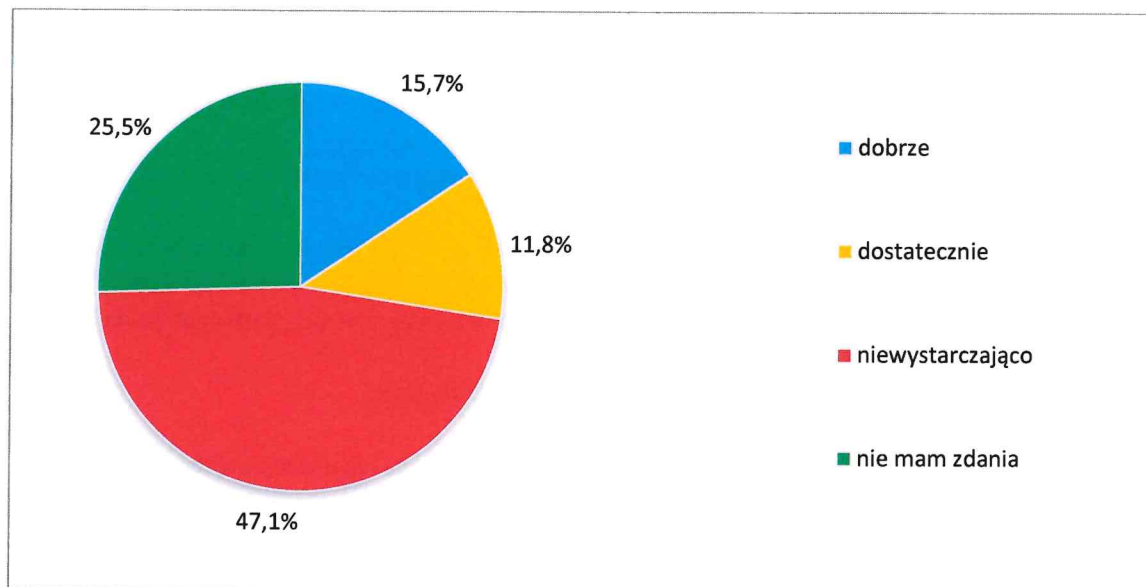

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (31,3%) nie wskazało środków odurzających i substancji psychotropowych, które są obecne w ich środowisku rodzinnym, sąsiedzkim oraz zawodowym lub szkolnym, odpowiadając, że nie ma na ten temat wiedzy bądź też nie zna się. Jednocześnie 16,4% ankietowanych stwierdziło, że ww. środki nie są dostępne w ich środowisku. Z pozostałych, 19,4% respondentów wskazało na marihuanę, 14,9% na dopalacze, 10,4% na amfetaminę, a 4,5% na narkotyki syntetyczne, tzw. „kryształ” (np. mefedron).

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić prowadzone w gminie działania profilaktyczne oraz ofertę pomocy świadczonej osobom dotkniętym problemem narkomanii.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem narkomani oraz ofertę pomocy dla osób nim dotkniętych?

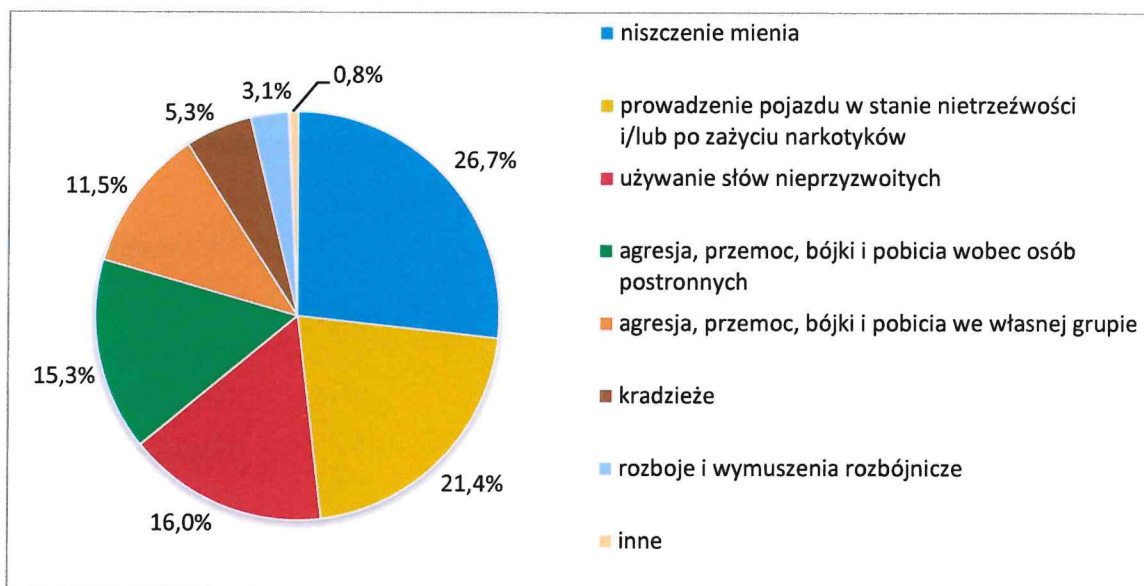

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko połowa ankietowanych (47,1%) niewystarczająco oceniła prowadzoną w gminie działalność profilaktyczną związaną z problemem narkomani oraz ofertę pomocy dla osób nim dotkniętych. Jednocześnie 25,5% badanych nie potrafiło zająć stanowiska w tej sprawie, 15% respondentów uznało działalność i ofertę za dobrą, a 11,8% za dostateczną.

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali wykroczenia lub przestępstwa, jakich dopuszczają się w gminie osoby pod wpływem alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Wykroczenia lub przestępstwa, jakich dopuszczają się w gminie osoby pod wpływem alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych

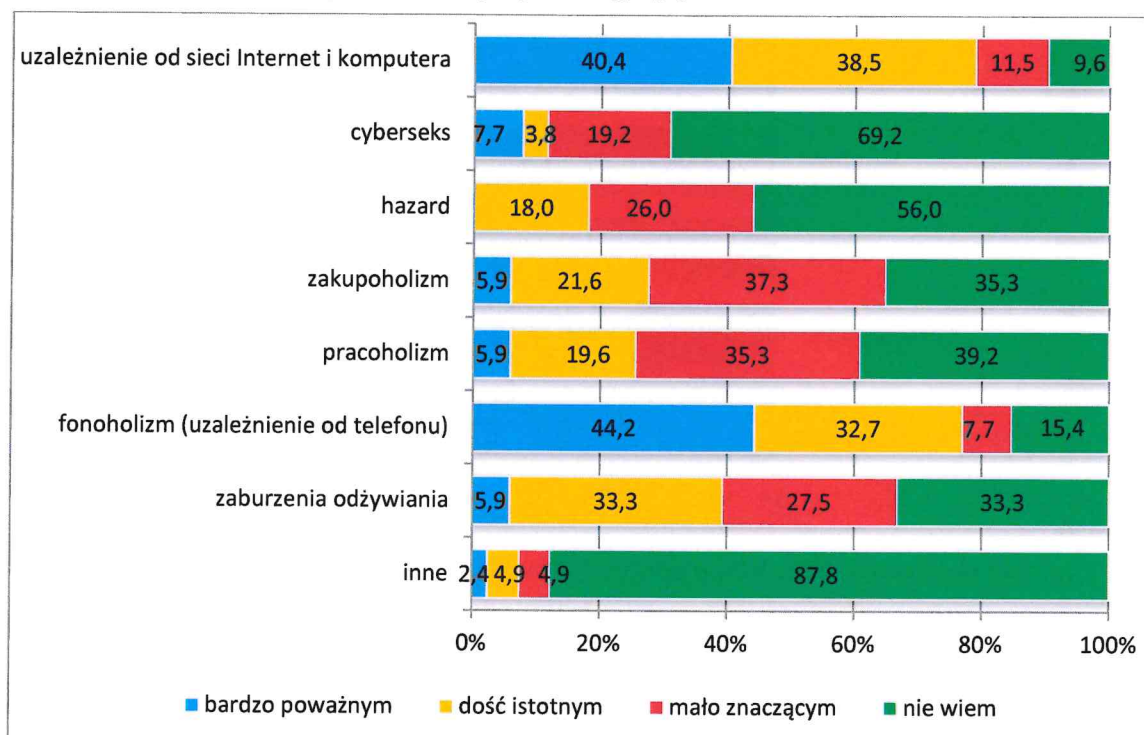

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych, osoby pod wpływem alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych najczęściej niszczą mienie (26,7%), prowadzą pojazdy (21,4%), używają słów nieprzyzwoitych (16%), reagują agresją, przemocą oraz doprowadzają do bójki i pobicia wobec osób postronnych (15,3%) i we własnej grupie (11,5%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym ocenić ważność poszczególnych rodzajów uzależnień behawioralnych występujących w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim zawodowym lub szkolnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Jak poważnym problemem są w Pani/Pana środowisku (rodzinnym, sąsiedzkim, zawodowym/szkolnym) następujące uzależnienia behawioralne?

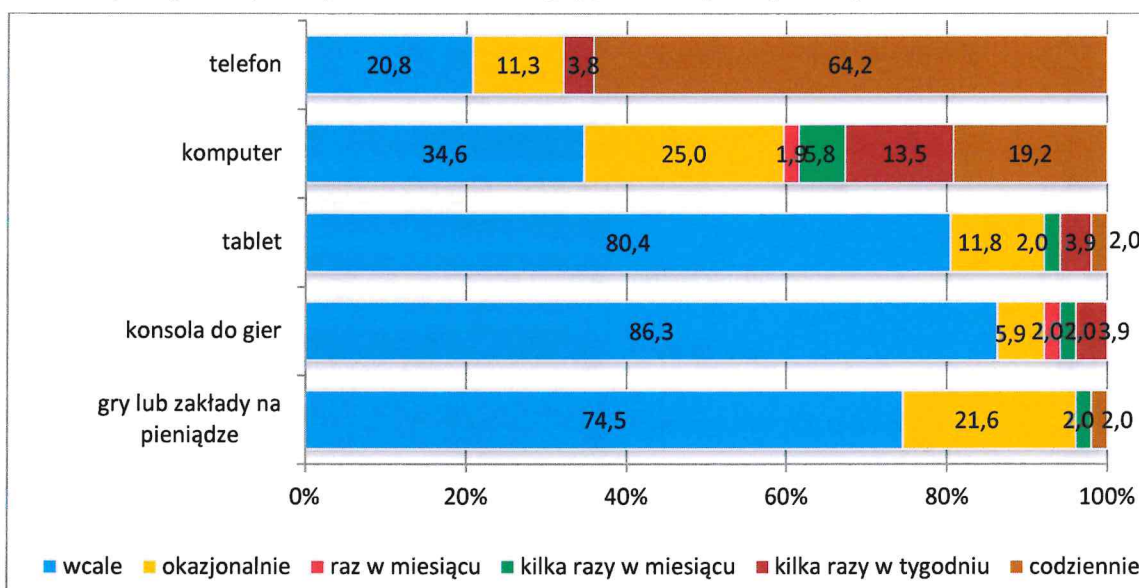

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując ważność poszczególnych rodzajów uzależnień behawioralnych występujących w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, zawodowym lub szkolnym, ankietowani za problemy wymagające największej uwagi uznali uzależnienie od sieci internetowej i komputera (łącznie 78,9% wskazań jako bardzo poważne i dość istotne) oraz fonoholizm, czyli uzależnienie od telefonu (w sumie 76,9% wskazań jako bardzo poważne i dość istotne), a w dalszej kolejności zaburzenia odżywiania (łącznie 39,2% wskazań jako bardzo poważne i dość istotne).

W kolejnym pytaniu podjęto kwestię częstotliwości korzystania z urządzeń elektronicznych w celach niezwiązanych z pracą oraz obstawiania gier lub zakładów na pieniądze. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15. Jak często Pani/Pan korzysta z urządzeń elektronicznych w celach niezwiązanych z pracą oraz obstawia gry/zakłady na pieniądze?

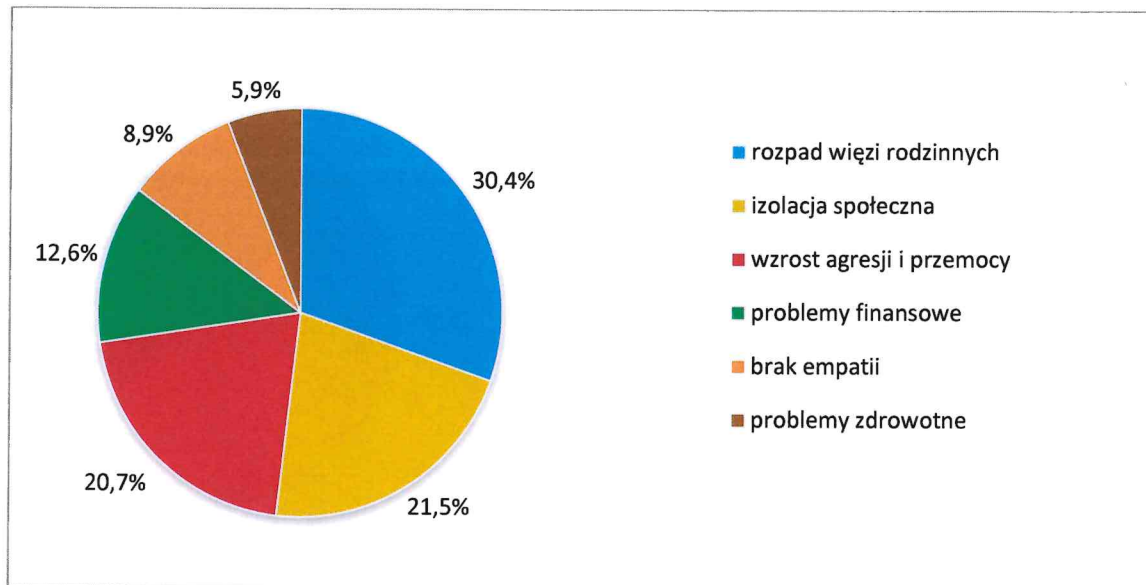

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych nie korzysta z konsoli do gier (86,3%) i tabletu (80,4%) oraz nie obstawia gier lub zakładów na pieniądze (74,5%). Jednocześnie 64,2% badanych przyznało, że w celach niezwiązanych z pracą codziennie sięga po telefon.

Odpowiadając na następne pytanie, badani identyfikowali negatywne skutki, jakie dla osób, rodzin i szerzej społeczności lokalnej niosą uzależnienia behawioralne. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 16. Negatywne skutki, jakie niosą dla osób, rodzin i lokalnej społeczności uzależnienia behawioralne

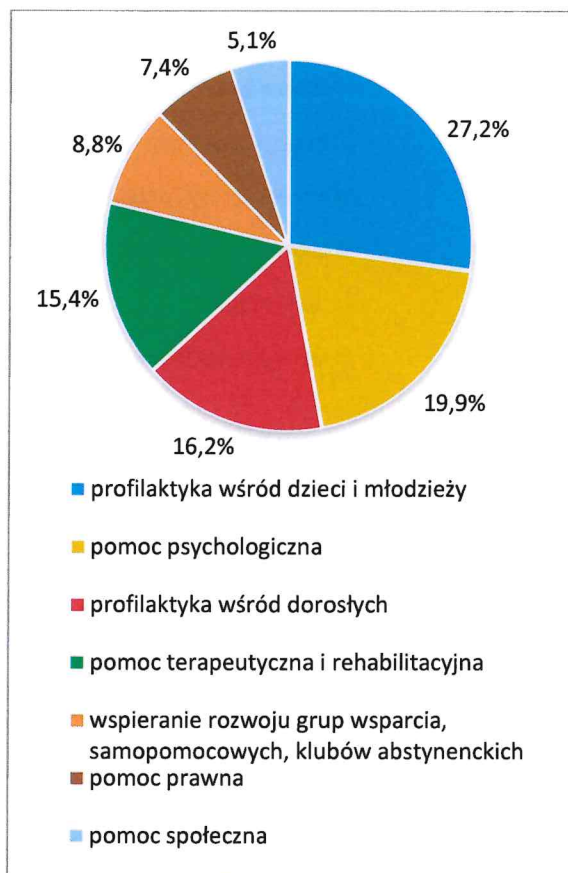

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

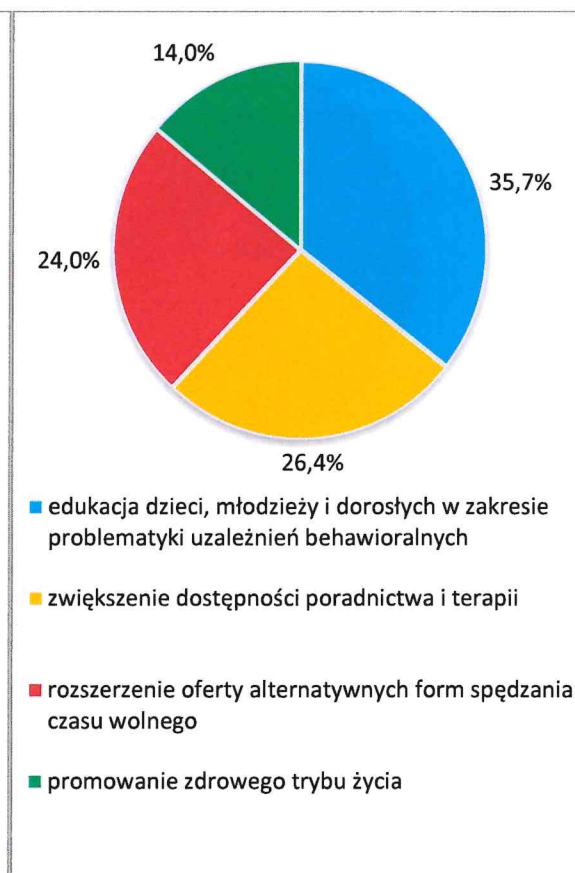
W opinii ankietowanych, uzależnienia behawioralne najczęściej prowadzą do rozpadu więzi rodzinnych (30,4%), izolacji społecznej (21,5%), wzrostu agresji i przemocy (20,7%) oraz problemów finansowych (12,6%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych problemami uzależnień oraz w celu niwelowania negatywnych skutków uzależnień behawioralnych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Wykres 18. Jakie działania powinny być podejmowane w celu niwelowania negatywnych skutków uzależnień behawioralnych?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (27,2%), zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (19,9%), prowadzeniu profilaktyki wśród dorosłych (16,2%) oraz zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (15,4%).

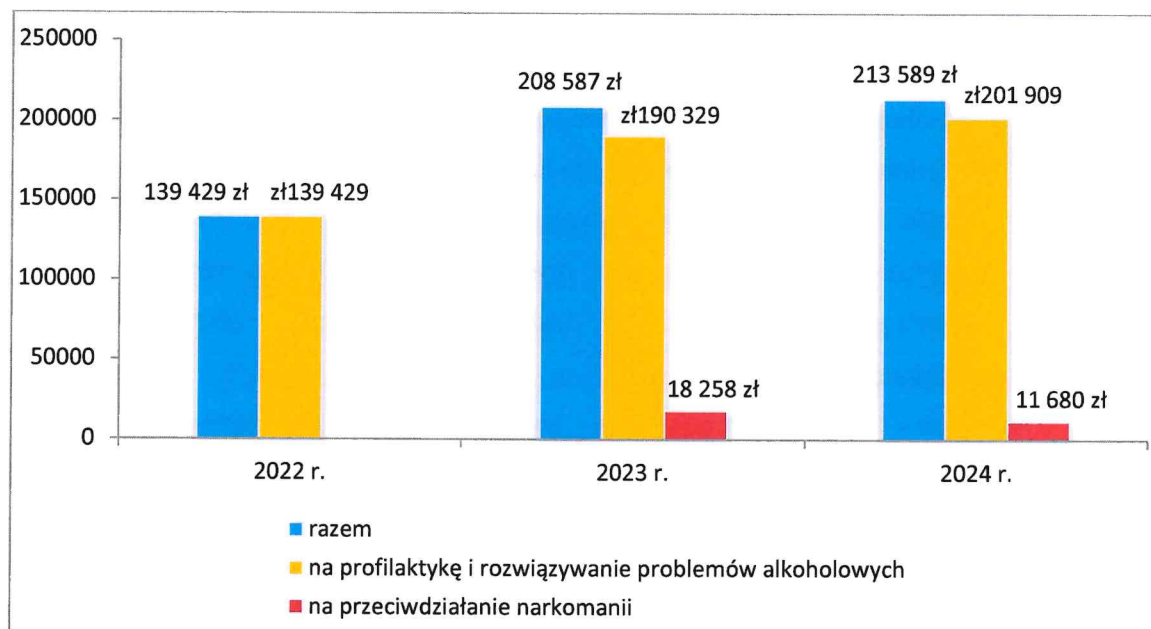
W opinii badanych, w celu niwelowania negatywnych skutków uzależnień behawioralnych, należy przede wszystkim prowadzić edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych (35,7%), zwiększyć dostępność poradnictwa i terapii (26,4%) oraz poszerzać ofertę alternatywnych form spędzania czasu wolnego (24%).

3. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH ORAZ INTEGRACJA SPOŁECZNA OSÓB UZALEŻNIONYCH

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób nimi dotkniętych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należą do zadań własnych gminy. Działania te są realizowane w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii a także przy wykorzystaniu zaplanowanych w jego ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie Strzałkowo na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w latach 2022-2024.

Wykres 19. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii w gminie w latach 2022-2024

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

W latach 2023-2024 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w gminie była znacznie wyższa niż w 2022 r. (139.429 zł w 2022 r., 208.587 zł w 2023 r., 213.589 zł w 2024 r.).

Inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych na terenie gminy zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie. W ramach swoich zadań Komisja m.in.:

- opiniuje wnioski w sprawie wydania i cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy Strzałkowo w sprawie ustalania zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz z uchwałą w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń;
- przeprowadza kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;
- bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzałkowie i powołanych w jego ramach grup diagnostyczno-pomocowych oraz w realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
- prowadzi działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu: motywuje uzależnionych do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego, kieruje na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego, przeprowadza rozmowy w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz kieruje do sądu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Poniższa tabela przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Strzałkowo oraz aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie.

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2022-2024

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona uchwałą Rady Gminy Strzałkowo	100	100	100
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	26	25	24
w tym: sklepy	20	20	19
lokale gastronomiczne	6	5	5

punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% (sklepy i lokale gastronomiczne)	22	22	21
liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	69	69	66
w tym: sklepy	59	60	57
lokale gastronomiczne	10	9	9
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	6	22	13
w tym: poza miejscem sprzedaży	6	22	12
w miejscu sprzedaży	0	0	1
liczba wydanych decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba wydanych decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	10	1	12
liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
liczba członków GKRPA	5	5	5
liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	4	8	4
liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	1	2	3
liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	5	4
liczba osób doznających przemocy w rodzinie (domowej), z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	1
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie (domową), z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0
liczba świadków przemocy w rodzinie (domowej), z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0
liczba przeprowadzonych przez GKRPA rozmów interwencyjnych z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemoc	0	0	0
liczba motywowanych przez GKRPA sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc	0	0	0
liczba przeprowadzonych przez GKRPA rozmów z osobami doznającymi przemocy w celu zdiagnozowania ich sytuacji w rodzinie			
liczba motywowanych dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy			
liczba osób poinformowanych o lokalnej ofercie pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy i skierowanie do placówek działających na terenie gminy			
liczba mediacji rodzinnych			

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie.

W latach 2022-2024 określona uchwałą Rady Gminy Strzałkowo maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie utrzymywała się na stałym poziomie (100). Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych była zbliżona (z 26 w 2022 r. do 24 w 2024 r.), a liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2024 r. była nieco niższa niż w latach 2022-2023 (po 69 w latach 2022-2023, 66 w 2024 r.). Po wzroście w 2023 r., rok później liczba nowo wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych spadła (6 w 2022 r., 22 w 2023 r., 13 w 2024 r.).

Liczba wydanych decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych najwyższa była w 2022 (10) i 2024 r. (12). W analizowanym okresie Komisja nie przeprowadzała kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Po wzroście w 2023 r. rok później spadła do poziomu z 2022 r. liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKPRa przeprowadzała rozmowy (4 w 2022 r., 8 w 2023 r. i 4 w 2024 r.), z kolei liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi Komisja przeprowadzała rozmowy, nieznacznie rosła z roku na rok (z 1 w 2022 r. do 3 w 2024 r.).

W analizowanym okresie GKRPA podejmowała także czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień i występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (w przypadku 2 osób w 2022 r., 5 w 2023 r. i 4 w 2024 r.). W 2024 r. Komisja kontaktowała się także z 1 osobą doznającymi przemocy domowej.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, integracji społecznej osób nimi dotkniętych oraz przeciwdziałaniu narkomanii na terenie gminy odgrywają mające swoją siedzibę w Strzałkowie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Punkt Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami.

Z danych GOPS-u wynika, że w 2024 r. nasiliły się i ujawniły problemy alkoholizmu, narkomanii i przemocy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Rodziny i osoby w rodzinach objęte w latach 2022-2024 pomocą społeczną w gminie z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie (domowej)

formy świadczeń	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
alkoholizm	7	4	7	12	5	13
narkomania	0	0	1	0	0	4
przemoc w rodzinie (domowa)	0	0	1	0	0	7

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Kluczową rolę w procesie wspierania osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy odgrywała praca socjalna, mająca na celu pomoc we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi oraz w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej.

Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym polegała na: upowszechnianiu informacji dotyczących możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej, kierowaniu na zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, udzielaniu pomocy w docieraniu do grup wsparcia i programów dla uzależnionych i członków ich rodzin oraz monitorowaniu procesu leczenia i utrzymania abstynencji.

Z kolei praca socjalna na rzecz osób z problemem przemocy obejmowała: prowadzenie kampanii informacyjnej „Reaguj na przemoc”, dystrybucję ulotek z danymi teleadresowymi placówek pomocowych na terenie gminy Strzałkowo, rozmowy wspierające, wzmacniające, motywacyjne, informacyjne, kierowanie do Sądu wniosków o wgląd w sytuację rodziny doświadczającej przemocy, zawiadamianie Prokuratury o popełnieniu przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad rodziną (z art. 207 Kodeksu Karnego), kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie o wszczęcie procedury leczenia odwykowego, wszczynanie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”, udzielanie pomocy finansowej rodzinom doświadczającym przemocy.

Ośrodek był również odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzałkowie, a także delegował do niego swoich pracowników. W latach 2023-2024 liczba osób objętych wsparciem Zespołu była nieco niższa niż w 2022 r. (78 w 2022 r., 70 w 2023 r., 72 w 2024 r.).

Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie polega w szczególności na rozpoznaniu problemów, motywowaniu i kierowaniu osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, wspieraniu w abstynencji, udzielaniu pomocy młodzieży upijającej się i ich rodzinom. W zakresie przemocy domowej w Punkcie udzielane są konsultacje i przekazywane informacje o formach i miejscach specjalistycznego wsparcia, zarówno dla osób doznających przemocy, jak i ją stosujących.

W Punkcie Konsultacyjnym usługi świadczą specjalista psychoterapii uzależnień i psycholog, który został zatrudniony w 2024 r. W latach 2022-2024 stale zmniejszała się liczba korzystających z oferty Punktu osób z problemem alkoholowym (z 44 w 2022 r. do 31 w 2024 r.), a w 2023 r., w stosunku do lat poprzednich, wzrosła liczba osób z problemem narkotykowym (5 w 2022 r., 3 w 2023 r., 16 w 2024 r.). W przypadku osób zmagających się z problemem przemocy najwięcej porad udzielono w 2023 r. (54 dla 1 osoby doznającej przemocy i 241 porad dla 3c osób stosujących przemoc). W 2024 r. osoby z problemem przemocy domowej nie korzystały z oferty Punktu. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Osoby objęte wsparciem w latach 2022-2024 przez Punkt Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie

kategoria osób	liczba osób			liczba porad		
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
osoby z problemem alkoholowym	44	35	31	98	257	96
osoby z problemem narkotykowym	5	3	16	5	24	64
dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym	0	8	10	0	50	45
dorośli członkowie rodzin osób z problemem narkotykowym	28	0	0	47	0	0
osoby doznające przemocy	2	1	0	4	54	0

osoby stosujące przemoc	2	3	0	4	241	0
-------------------------	---	---	---	---	-----	---

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

Działająca w Strzałkowie Świetlica Środowiskowa skupiała głównie dzieci z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem uzależnień. W latach 2022-2024 obejmowała wsparciem podobną liczbę uczniów (30 w 2022 r., 26 w 2023 r. i 28 w 2024 r.). Placówka zapewniała pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, prowadziła zajęcia wychowawcze.

Poza działającymi w Strzałkowie – Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym i Punktem Konsultacyjnym, na terenie gminy i w jej sąsiedztwie funkcjonują inne podmioty zajmujące się w ramach swojej działalności profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób nimi dotkniętych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Należą do nich m.in.: gminne i ponadgminne placówki oświatowe, kulturalne, ponadgminne placówki pomocy społecznej, świetlice, podmioty lecznicze, w tym podmioty leczenia uzależnień, ośrodki interwencji kryzysowej, podmioty świadczące poradnictwo specjalistyczne, inne podmioty wspierające rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy oraz podmioty ekonomii społecznej.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie Strzałkowo i w jej sąsiedztwie podmiotów zajmujących się w ramach swojej działalności profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób nimi dotkniętych oraz przeciwdziałaniem narkomanii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Podmioty w gminie Strzałkowo i w jej sąsiedztwie, zajmujące się w ramach swojej działalności problematyką uzależnień i integracją społeczną osób nimi dotkniętych

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Zespół Interdyscyplinarny w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Punkt Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie	ul. Wyszyńskiego 8, 62-420 Strzałkowo
Zespół Szkolno-Przedszkolny w im. Powstańców Wielkopolskich w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 10, 62-420 Strzałkowo

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wólce	Wólka 1, 62-420 Strzałkowo
Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 8, 62-420 Strzałkowo
Grupa Zdrowie. Strzałkowo	al. Prymasa Wyszyńskiego 14, 62-420 Strzałkowo
Grupa wsparcia Al-Anon w Strzałkowie	62-420 Strzałkowo
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Strzałkowie	ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo
Gminna Biblioteka Publiczna w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 22, 62-420 Strzałkowo
Posterunek Policji w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy	ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku	ul. Niska 2, 62-406 Łądek
Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Leczenia Uzależnień	ul. Poznańska 15, 62-200 Gniezno
Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień	ul. Szpitalna 45, 62-504 Konin
Centrum „U”. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Szosie Witkowskiej	Szosa Witkowska 3, 62-300 Września
Grupa „Trzy kroki”. Grupa wsparcia AA	ul. Traugutta 10a, 62-400 Słupca
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupcy	ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca
Komenda Powiatowa Policji w Słupcy	ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca
Prokuratura Rejonowa w Słupcy	ul. Poznańska 14, 62-400 Słupca
Sąd Rejonowy w Słupcy, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Armii Krajowej 2, 62-400 Słupca

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie,
Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy.

W gminie Strzałkowo zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom prowadzone są w szczególności poprzez: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków; udzielanie rodzinom zmagającym się z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą; prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Celem tych działań jest integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, a także ich rodzin, przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wsparcie dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie kampanii oraz programów profilaktycznych – dla uczniów i rodziców; prelekcji, spektakli, warsztatów i konkursów profilaktycznych; zajęć alternatywnych.

W latach 2022-2024 wśród uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzałkowie i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wólce realizowano m.in. kampanię profilaktyczną pn. „Narkotyki?, to mnie nie kręci”; akcję profilaktyczną „Dzień bezpiecznego Internetu”; program profilaktyczny „Kruszenie kamiennego serca” i „Magiczne kryształy”, „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”. Prowadzono warsztaty profilaktyczne pn. „Przemoc rodzi przemoc”, „Stres i depresja jako czynnik wpływający na eksperymentowanie z alkoholem”, „Nie jestem wapniakiem, więc nie wapuję”, „Mobing rówieśniczy – przemoc relacyjna”, „Pokonaj przemoc”, „Wyloguj się”. Adresowano również warsztaty do rodziców „Patotreści – niebezpieczne zjawisko w Internecie prowokujące do eksperymentowania z alkoholem i narkotykami”, „Autoagresja – samookaleczenia również w kontekście eksperymentowania z alkoholem i narkotykami”,

W ramach rozwijania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dofinansowano wypoczynek letni dzieci i młodzieży z realizacją programu profilaktyki uzależnień dla Młodzieżowej Drużyny Pożarnej z Ochotniczej Straży Pożarnej w Strzałkowie; sfinansowano wycieczkę uczniów do Malborka; dofinansowano „Akcję lato” i „Akcję zima” w Świetlicy Środowiskowej; prowadzono konkursy plastyczne i literackie w ramach kolejnej edycji programu „Zachowaj trzeźwy umysł”.

W 2024 r. sfinansowano zajęcia profilaktyczne dla klas VI, VII i VIII Szkoły Podstawowej w Strzałkowie i Szkoły Podstawowej w Wólce pod hasłem „Patologie społeczne – uzależnienia od środków psychoaktywnych i uzależnienia behawioralne”. Były one prowadzone przez prawniczkę i oficer Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, ekspertkę do spraw patologii dzieci i młodzieży. Zajęcia miały na celu zmniejszenie ryzyka inicjacji alkoholowej, promocję zdrowego stylu życia, poszerzenie wiedzy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, wzmocnienie asertywności oraz przeciwdziałanie naśladowaniu zachowań agresywnych rozpowszechnionych w telewizji i grach komputerowych.

4. ALKOHOL I NARKOTYKI JAKO ŹRÓDŁO PRZEMOCY I KONFLIKTÓW Z PRAWEM

Nadużywanie alkoholu oraz sięganie po środki odurzające i substancje psychotropowe są niejednokrotnie źródłem przemocy oraz prowadzą do konfliktów z prawem.

W latach 2022-2024 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego odpowiednio: 2, 5 i 4 osób. Z kolei Policja stwierdziła odpowiednio 10, 6 i 5 przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, ujawniając tylko samo sprawców w wieku 17-46 lat, w tym 14 osób w wieku 17-23 lata.

Policja wobec sprawców przestępstw podejmuje działania polegające na profilaktycznych rozmowach dzielnicowych, wdrażaniu procedury „Niebieskie Karty”, kierowaniu wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie i Sądu Rejonowego w Słupcy celem skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu i środków narkotykowych. W zakresie profilaktyki uzależnień Policja podejmuje działania we współpracy z samorządem gminy, promując bezpieczny i zdrowy tryb życia wolny od używek, m.in. poprzez działania pod hasłem „Dopalacze niszczą życie”.

Wybrane dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie i Posterunku Policji w Strzałkowie wobec osób nadużywających alkoholu oraz na temat przestępczości narkotykowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA i Policji wobec osób nadużywających alkoholu oraz na temat przestępczości narkotykowej w gminie w latach 2022-2024

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	5	4
przestępstwo przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi			
przestępstwo przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	10	6	5

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie i Posterunek Policji w Strzałkowie.

5. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, a także szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina Strzałkowo dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jej terenie.

Tabela 6. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- wsparcie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Świetlicy Środowiskowej - prorowadzenie szerokiej działalności edukacyjnej i profilaktycznej wśród dzieci oraz nauczycieli we współpracy międzyinstytucjonalnej, m.in. z Policją - dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u i zajmująca się profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom, socjoterapią i pomocą psychologiczną, w tym certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień	- niedostateczny dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień do wsparcia psychospołecznego i prawnego - niewystarczająca skala działań profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych i szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży, ich rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych, w tym działań w zakresie wdrażania rekomendowanych programów profilaktycznych przez podmioty odpowiedzialne za lokalną profilaktykę uzależnień - niewystarczająca, w stosunku do potrzeb, liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - brak grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej
Szanse	Zagrożenia
- rosnąca świadomość społeczna na temat uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, m.in. dzięki kampaniom informacyjnym - wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia i jego promocja	- kryzys funkcji rodziny; osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin - rosnąca liczba osób wymagających leczenia z uzależnień - obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej - rosnący dostęp do środków psychoaktywnych

▪ zwiększanie krajowych środków finansowych na przeciwdziałanie uzależnieniom ▪ zwiększenie intensywności i oferty działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień ▪ wzmacnianie więzi rodzinnych i społecznych oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców ▪ rozwój oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego ▪ rozwijająca się współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze uzależnień ▪ rozwój kadry wspierającej osoby z problemem uzależnień i dostępność szkoleń podnoszących jej kwalifikacje	▪ rosnące zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi (np. Internet, gry komputerowe, telefon komórkowy, pracoholizm) ▪ powielanie społeczno-kulturowych negatywnych wzorców używania alkoholu ▪ niska skuteczność działań w zakresie przymusowego leczenia odwykowego, w tym przewlekłość spraw prowadzonych przez sąd ▪ zagrożenie pracoholizmem z powodu nasilenia się postaw nastawionych na szybki rozwój zawodowy ▪ działalność lobby alkoholowego i promowanie środków psychoaktywnych w mediach społecznościowych ▪ ukrywanie przez osoby z rodzin dotkniętych uzależnieniami problemu oraz ich niechęć do korzystania z pomocy
---	--

IV. CELE I DZIAŁANIA

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 jest **dalszy rozwój działalności profilaktycznej i lokalnego systemu rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania ich skutkom społecznym i zdrowotnym**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz działań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również czas ich wdrożenia oraz mierniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Działania:

- prowadzenie rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego i rehabilitacji oraz udzielanie informacji o dostępnych formach wsparcia
- kierowanie i opłacenie kosztów za osoby zgłoszone na badania przez biegłych specjalistów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
- przygotowanie dokumentacji oraz kierowanie do sądu wniosków o poddanie obowiązkowi leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu
- udzielanie pomocy w nawiązaniu kontaktu ze specjalistami i podmiotami wspierającymi osoby dotknięte problemami uzależnień
- wspieranie placówek leczenia uzależnień poprzez dofinansowanie realizacji świadczeń zdrowotnych, programów psychoterapii uzależnienia, indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych, dofinansowanie zakupu wyposażenia, materiałów edukacyjnych i pomocy wykorzystywanych do prowadzenia zajęć terapeutycznych i profilaktycznych
- wspieranie placówek oświatowych i wsparcia dziennego w podejmowaniu działań określonych w ich programach profilaktyczno-wychowawczych

mierniki monitoringowe

- liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy
- liczba osób skierowanych na badania biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wysokość poniesionych na ten cel kosztów
- liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego
- liczba osób, którym udzielono pomocy w nawiązaniu kontaktu ze specjalistami i podmiotami wspierającymi osoby dotknięte problemami uzależnień
- wysokość dofinansowania placówek leczenia uzależnienia w zakresie realizacji świadczeń i wyposażenia
- liczba wspieranych placówek oświatowych i wsparcia dziennego w podejmowaniu działań oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii oraz uzależnienia behawioralne pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Działania:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, w tym pokrywanie kosztów zatrudnienia specjalistów udzielających porad w Punkcie, zakup sprzętu, materiałów i artykułów służących działaniu Punktu.
- zapewnienie dostępu do nieodpłatnych porad specjalistycznych, w tym prawnych, terapeutycznych, psychologicznych osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu, dotkniętym problemem narkomanii i uzależnieniami behawioralnymi oraz zagrożonym i dotkniętym przemocą domową
- podejmowanie współpracy z lekarzem pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji
- organizowanie i finansowanie programów podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców i opiekunów oraz służących budowaniu kompetencji społecznych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych
- współpraca z policją w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”
- wdrażanie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.

mierniki monitoringowe

- wysokość dofinansowania działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego oraz liczba osób objętych w jego ramach wsparciem
- liczba osób objętych poradami terapeutycznymi i prawnymi
- wysokość dofinansowania programów służących podniesieniu umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów oraz liczba programów
- wysokość dofinansowania programów służących budowaniu kompetencji społecznych dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz liczba programów
- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba osób nimi objętych
- liczba wdrożonych i upowszechnionych standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych)

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania:

- organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy
- organizowanie i finansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, m.in. w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, przemocą rówieśniczą, cyberprzemocą oraz rozwiązywaniem konfliktów rówieśniczych
- organizowanie i finansowanie zajęć pozalekcyjnych mających na celu propagowanie alternatywnych form spędzenia czasu wolnego dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień i dzieci z ich otoczenia
- organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych z zajęciami sportowo-rekreacyjnymi w ramach profilaktyki i wychowania w trzeźwości oraz

przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym oraz zapobiegania przemocy rówieśniczej

- organizowanie i finansowanie zajęć o charakterze profilaktyki uzależnień i przemocy dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji oraz wypoczynku, w tym dofinansowanie profilaktyczno-terapeutycznych obozów i kolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemami uzależnień
- wspieranie lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych
- organizowanie i dofinansowanie różnych form działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i integracyjnych, promujących zdrowy styl życia, więzi rodzinne, abstynencję alkoholową, życie wolne od narkotyków, uzależnień behawioralnych, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny; współpraca w tym zakresie z podmiotami ekonomii społecznej, kościołem i związkami wyznaniowymi
- organizowanie, finansowanie lub dofinansowanie działań edukacyjnych, m.in. konferencji, szkoleń, spotkań tematycznych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy, w tym dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, kierowców i rowerzystów na temat ryzyka związanego z prowadzeniem pojazdów pod wpływem substancji psychoaktywnych.
- finansowanie udziału w szkoleniach, kursach i innych formach podnoszenia kwalifikacji lub zdobywania wiedzy osobom zajmującym się zawodowo pracą terapeutyczną, profilaktyczną, pedagogiczną w obszarze uzależnień i przemocy domowej
- podejmowanie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych
- zakup, dystrybucja i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, i przemocy domowej

mierniki monitoringowe

- wysokość dofinansowania programów profilaktycznych i liczba programów
- wysokość dofinansowania warsztatów informacyjno-edukacyjnych oraz liczba osób w nich uczestniczących
- wysokość dofinansowania zajęć pozalekcyjnych oraz liczba osób w nich uczestniczących
- wysokość dofinansowania programów profilaktycznych z zajęciami sportowo-rekreacyjnymi oraz liczba osób w nich uczestniczących
- liczba osób uczestniczących w zajęciach o charakterze profilaktyki uzależnień i przemocy w okresie ferii zimowych i wakacji
- liczba osób objętych wypoczynkiem
- liczba wspieranych kampanii profilaktycznych
- wysokość dofinansowania różnych form działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i integracyjnych
- wysokość dofinansowania działań edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy
- wysokość dofinansowania różnych form kształcenia dla osób zajmujących się pracą terapeutyczną, profilaktyczną i pedagogiczną z dziećmi i młodzieżą oraz liczba osób nim objętych
- wysokość dofinansowania udziału w różnych formach podnoszenia kwalifikacji lub zdobywania wiedzy
- liczba uczestników pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych objętych dożywianiem
- liczba zakupionych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej

Działania:

- udzielanie dotacji podmiotom w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym na działania mające na celu organizację zajęć o charakterze profilaktycznym, zdrowotnym i sportowym dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji
- udzielenie pomocy organizacyjnej, finansowej, rzeczowej i merytorycznej podmiotom i osobom fizycznym realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym pokrywanie kosztów związanych z zakupem materiałów edukacyjnych i pomocniczych
- wspieranie ruchu samopomocowego w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i upowszechnianie informacji o jego działalności.
- finansowanie zakupu materiałów informacyjno-edukacyjnych niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych oraz innych przedsięwzięć o charakterze profilaktyki alkoholowej, narkotykowej i uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej
- współpraca z mediami w zakresie prezentacji zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej
- współpraca z sądem rejonowym, kuratorami sądowymi, prokuraturą rejonową i policją w sprawach dotyczących kierowania na przymusowe leczenie

mierniki monitoringowe

- wysokość udzielonych dotacji w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym na organizację zajęć o charakterze profilaktycznym, zdrowotnym i sportowym dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji
- liczba podmiotów realizujących zadania z zakresu z profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej którym udzielono pomocy
- wysokość dofinansowania podmiotów realizujących przedsięwzięcia profilaktyczne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej
- liczba wspieranych ruchów samopomocowych
- liczba przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej w przypadku których podjęto współpracę z mediami
- liczba spraw, w przypadku których podjęto współpracę z policją, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi, prokuraturą rejonową

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Działania:

- podejmowanie działań interwencyjnych wobec podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych
- występowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z łamaniem art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży osobom nietrzeźwym, poniżej 18. roku życia oraz sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.
- podejmowanie działań mających na celu zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
- ponoszenie kosztów sądowych i komorniczych w postępowaniach o zobowiązanie do podjęcia leczenia w obszarze uzależnień od alkoholu.
- zapewnienie funkcjonowania i obsługi GKRPA, w tym podnoszenie kwalifikacji i wynagrodzenie dla jej członków

mierniki monitoringowe

- liczba podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, wobec których podjęto działania interwencyjne
- liczba wszczętych postępowań w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- liczba kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz liczba podjętych interwencji w związku z nieprzestrzeganiem zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
- liczba działań służących zmniejszaniu dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu
- wysokość poniesionych kosztów sądowych i komorniczych w postępowaniach o zobowiązanie do podjęcia leczenia w obszarze uzależnień od alkoholu
- wysokość środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie i obsługę GKRPA

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 6.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Działania:

- udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom.
- prowadzenie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin z problemami uzależnień.
- prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków służących odbudowaniu i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.
- prowadzenie stałego systemu informacji na temat placówek oferujących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.

mierniki monitoringowe

- liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu i narkomanii
- liczba rodzin z problemami uzależnień objętych pracą socjalną
- liczba osób uzależnionych od narkotyków objętych działaniami z zakresu integracji społecznej
- liczba udostępnionych informacji na temat placówek oferujących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom

czas realizacji: 2026-2029

Cel operacyjny 7.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej

Działanie:

Wspieranie działań z zakresu integracji społecznej na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. programów na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin z problemami uzależnień.

mierniki monitoringowe

- wysokość dofinansowania działań z zakresu integracji społecznej na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

czas realizacji: 2026-2029

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 będą mieszkańcy gminy Strzałkowo – dzieci, młodzież, osoby dorosłe, w tym:

- osoby uzależnione od alkoholu,
- osoby uzależnione od narkotyków,
- osoby zmagające się z uzależnieniami behawioralnymi,
- osoby z problemem przemocy domowej,
- osoby zagrożone uzależnieniami.

Program uwzględnia przede wszystkim działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane głównie do ogółu mieszkańców gminy bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które, ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi czy przemocą.

Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniami.

VI. WDRAŻANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ Z REALIZACJI PROGRAMU

1. REALIZATORZY I PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 będzie Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie. Sformułowane w dokumencie działania będą wdrażane przy współudziale m.in.:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzałkowie;
- Urzędu Gminy Strzałkowo,
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzałkowie,
- podmiotów leczniczych;
- placówek leczenia uzależnień,
- placówek konsultacyjno-informacyjnych i edukacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób z problemem przemocy domowej, w tym Punktu Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie;
- ośrodków wsparcia;
- grup samopomocowych, klubów abstynenckich, w tym grupa wsparcia AI-Anon w Strzałkowie;
- placówek oświatowych, kulturalnych i jednostek sportowo-rekreacyjnych;
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży i świetlic szkolnych, w tym Świetlicy Środowiskowej w Strzałkowie;
- Posterunku Policji w Strzałkowie i Komendy Powiatowej Policji w Słupcy;
- Sądu Rejonowego w Słupcy i działającego przy nim Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Prokuratury Rejonowej w Słupcy;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy;
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupcy;
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupcy;
- podmiotów ekonomii społecznej, w tym jednostek reintegracyjnych oraz organizacji pozarządowych, w szczególności działających w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej, ratownictwa i bezpieczeństwa;
- realizatorów rekomendowanych programów profilaktycznych;
- kościołów i związków wyznaniowych oraz prowadzonych przez nie placówek;
- sołectw Gminy Strzałkowo;
- innych podmiotów podejmujących działalność w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.

2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 będą środki budżetu Gminy Strzałkowo na dany rok, pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podczas realizacji Programu gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

W dniu 1 stycznia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. „małpek”. Przedsiębiorcy hurtowi zaopatrujący przedsiębiorców detalicznych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (potocznie zwanych „sklepowymi”) są obowiązani uiszczać opłatę za każdy pełny litr 100% alkoholu, pobieraną od napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Opłaty wnoszone przez przedsiębiorców hurtowych za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

- 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
- 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wpływy z tzw. „małpkowego” stanowiące dochód gminy w latach realizacji Programu będą przeznaczane na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, a zatem zadania własne samorządu gminy związane z polityką społeczną, zdrowotną lub inne działania związane z profilaktyką lub rozwiązywaniem problemów związanych ze spożyciem alkoholu. Zdecydowana większość działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu znajduje odzwierciedlenie w Programie, dlatego też

w pierwszej kolejności środki z ww. opłaty będą wydatkowane na realizację zadań w nim określonych. W dalszej kolejności środki z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. „małpek” będą przeznaczane na zadania nieujęte w Programie. Zadania te muszą mieć jednak związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu i związek ten będzie musiał być każdorazowo wykazany.

Innymi źródłami finansowania Programu będą środki finansowe realizatora i partnerów w realizacji Programu.

Na realizację Programu w 2026 r. przewidziano w budżecie gminy środki finansowe w wysokości 256 000 zł oraz niewykorzystane środki z roku 2025.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu z budżetu gminy w latach 2027-2029 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Gminy.

3. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że wdrożenie działań wyznaczonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości alkoholu spożywanego przez młodzież,
- podwyższenia progu wiekowego inicjacji alkoholowej,
- zredukowania do minimum przypadków sięgania po narkotyki wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- poszerzenia wiedzy na temat uzależnień behawioralnych,
- tworzenia warunków dla aktywnych form spędzania wolnego czasu poprzez programy sportowe, sportowo-rekreacyjne oraz różnego rodzaju zajęcia rozwojowe skierowane do dzieci i młodzieży,
- zmniejszenia liczby osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz liczby osób z uzależnieniami behawioralnymi;
- zwiększenia liczby osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie uzależnienia,
- zapewnienia ciągłości świadczenia usług psychologicznych i prawnych dla osób potrzebujących wsparcia,

- wzrostu świadomości mieszkańców gminy na temat negatywnych skutków nadużywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- rozwinięcia kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów,
- zmniejszenia rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu, używaniem narkotyków i uzależnieniami behawioralnymi,
- zmniejszenia skali indywidualnych zagrożeń ekonomicznych wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków i zachowań problemowych,
- zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- kształtowania i rozwoju wśród mieszkańców gminy właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

4. MONITORING I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony corocznie.

Informacja na temat realizacji w danym roku Programu oraz jej efektów będzie przygotowywana w formie raportu przez koordynatora realizacji Programu przy współpracy z jego realizatorami i partnerami w realizacji.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, sporządzony raport zostanie przedłożony Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy.

Ponadto, zgodnie z art. 4¹ ust. 2c ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, zostanie sporządzona informacja z realizacji w danym roku działań wynikających z Programu i przesyłana do Centrum w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego informacja dotyczy.

Program może ulec modyfikacji w trakcie jego realizacji ze względu na zmianę potrzeb społecznych wynikających z diagnozy problemów uzależnień oraz w przypadku zmiany zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii lub innych aktów prawnych.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1 Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Strzałkowo na lata 2026-2029 określa zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie.
- 2 Członkowie Komisji za swoją pracę otrzymują miesięczne wynagrodzenie w wysokości:
 - 1) dla przewodniczącego Komisji – 800 zł
 - 2) dla pozostałych członków Komisji – 700 zł;
- 3 Należne wynagrodzenie ulega obniżeniu w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności:
 - w jednym posiedzeniu komisji o 30%
- 4 Wynagrodzenie, o którym mowa wypłacane jest miesięcznie na rachunek bankowy wskazany przez członka Komisji.
- 5 Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach określonych dla pracowników zatrudnionych w samorządach z tytułu podróży służbowej na terenie kraju.
- 6 Podstawą naliczenia wynagrodzenia jest lista obecności podpisana przez poszczególnych członków Komisji, biorących udział w jej posiedzeniach i pracach.
- 7 Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie w terminie do ostatniego dnia roboczego przepracowanego miesiąca.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2022-2024	26
Tabela 2. Rodziny i osoby w rodzinach objęte w latach 2022-2024 pomocą społeczną w gminie z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie (domowej)	29
Tabela 3. Osoby objęte wsparciem w latach 2022-2024 przez Punkt Konsultacyjny dla Rodzin z Problemami Alkoholowymi i Innymi Uzależnieniami w Strzałkowie	30
Tabela 4. Podmioty w gminie Strzałkowo i w jej sąsiedztwie, zajmujące się w ramach swojej działalności problematyką uzależnień i integracją społeczną osób nimi dotkniętych	31
Tabela 5. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA i Policji wobec osób nadużywających alkoholu oraz na temat przestępczości narkotykowej w gminie w latach 2022-2024	34
Tabela 6. Analiza SWOT	35

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy	11
Wykres 2. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	12
Wykres 3. Jak w Pani/Pana ocenie zmieniło się w ostatnich latach spożycie alkoholu w gminie?	13
Wykres 4. Jaki i z jaką częstotliwością spożywa Pani/Pan alkohol?	13
Wykres 5. Okoliczności zetknięcia się z przypadkami spożywania alkoholu przez młodzież	14
Wykres 6. Najczęstsze przyczyny sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy	14
Wykres 7. Czy podejmowane w gminie działania w celu ograniczenia spożycia alkoholu oraz oferta pomocy dla osób dotkniętych problemem alkoholowym są wystarczające?	15
Wykres 8. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu osoby przyjmujące środki odurzające i substancje psychotropowe?	16

Wykres 9. Czy zna Pani/Pan miejsca w gminie, w których rozprowadzane są narkotyki/dopalacze?	16
Wykres 10. Najczęstsze przyczyny sięgania po środki odurzające i substancje psychotropowe?	17
Wykres 11. Jakie środki odurzające i substancje psychotropowe są obecne w Pani/Pana środowisku (rodzinnym, sąsiedzkim, zawodowym/szkolnym)?.....	18
Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem narkomanii oraz ofertę pomocy dla osób nim dotkniętych?	19
Wykres 13. Wykroczenia lub przestępstwa, jakich dopuszczają się w gminie osoby pod wpływem alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych	20
Wykres 14. Jak poważnym problemem są w Pani/Pana środowisku (rodzinnym, sąsiedzkim, zawodowym/szkolnym) następujące uzależnienia behawioralne? ...	21
Wykres 15. Jak często Pani/Pan korzysta z urządzeń elektronicznych w celach niezwiązanych z pracą oraz obstawia gry/zakłady na pieniądze?	22
Wykres 16. Negatywne skutki, jakie niosą dla osób, rodzin i lokalnej społeczności uzależnienia behawioralne	23
Wykres 17. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	24
Wykres 18. Jakie działania powinny być podejmowane w celu niwelowania negatywnych skutków uzależnień behawioralnych?	24
Wykres 19. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii w gminie w latach 2022-2024	25

Uzasadnienie
do uchwały nr Rady Gminy Strzałkowo
z dnia 2025 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzałkowo na lata 2026-2029

Gminny Program Rozwiązywania Programów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzałkowo na lata 2026-2029 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Strzałkowo. Niniejszy dokument stanowi kontynuację prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną całość Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Strzałkowo na lata 2023-2030.

Podstawą prawną działań gminnych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U z 2023r. poz. 2151 z późn.zm.).

Wymieniona ustawa tworzy spójny system umożliwiający samorządom terytorialnym prowadzenie lokalnej polityki wobec alkoholu, wyznacza konkretne zadania i wskazuje środki na ich realizację. Na podstawie art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art.10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii. W/w program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

